

Asia: VN/6136/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi osakeyhtiölain, osuuskuntalain ja kauppakamarilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne yleisesti esityksestä

FA katsoo, että luonnos hallituksen esitykseksi ei linjassa hallitusohjelman yleisten kirjausten kanssa, koska siinä ehdotetaan direktiivin ylimenevästi selkeää kansallista lisäsääntelyä. Hallitusohjelman mukaan ”hallituksen tavoitteena on liian sääntelyn purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen. Hallitus varmistaa, että yrityksiin kohdistuva sääntely on selkeää, ennakoitavaa, oikeasuhtaista, kilpailuneutraalia, teknologianeutraalia ja innovaatiomyönteistä. Näiden periaatteiden toteutumista edistetään sekä kansallisesti että EU-sääntelystä päätettäessä. Lisäksi vältetään EU-lainsäädännön toimeenpanon yhteydessä kansallista lisäsääntelyä ja toteutetaan voimassa olevan lainsäädännön ”Suomi-lisä”-kartoitus.”

Luonnoksen perusteluissa ei ole tuotu esille, miksi osakeyhtiö- ja osuuskuntalain muutosesityksissä on kansallisesti kiristetty direktiivin mukaisia vaatimuksia. FA tuo esille, että liian pitkälle menevä sääntely voi olla omiaan vähentämään yhtiöiden halukkuutta listautumiseen. Lisäksi on otettava huomioon, että pörssiyrityksiä koskeva sääntely usein laajenee viiveellä muihinkin yhtiöihin.

Näiden seikkojen valossa, FA katsoo, ettei tulisi laatia direktiivistä poikkeavaa kansallista lisäsääntelyä.

Mitä mieltä olette soveltamisalaa koskevista ehdotuksista? (OYL 6 luvun 9 a § ja OKL 6 luvun 9 a §)

FA katsoo, että yritysten itsesääntely on riittävä keino edistää sukupuolten tasa-arvoa lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävissä yhtiöissä.

FA ehdottaa perusteluita täydennettäväksi siten, että niistä kävisi selkeästi ilmi, että kiintiö ja soveltamisalan laskentatapa koskevat konsernin emoyhtiötä eikä konsernia tai hallitusten osalta tytäryhtiöiden hallituksia.

FA huomauttaa, että ehdotettu OYL:n suuren yrityksen määritelmä poikkeaa mm. kirjanpitolain (30.12.1997/1336) vastaavasta määritelmästä:

1 luku Yleiset säännökset

4 c § Suuryritys ja keskikokoinen yritys (21.12.2023/1249)

Tässä laissa tarkoitetaan suuryrityksellä kirjanpitovelvollista, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy vähintään kaksi seuraavista kolmesta raja-arvosta tilinpäätöspäivänä:

- 1) taseen loppusumma 20 000 000 euroa;
- 2) liikevaihto 40 000 000 euroa;
- 3) tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 250 henkilöä.

Tässä laissa tarkoitetaan keskikokoisella yrityksellä kirjanpitovelvollista, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi 1 momentissa tarkoitettu raja-arvosta. (21.12.2023/1249).

FA kiinnittää lisäksi huomiota, että säännöksessä omaksuttu tekninen ratkaisu:

6 luku Osakeyhtiön johto ja edustaminen

9 a § Suuren pörssiyhtiön hallituksen jäsenen valinta

Pörssiyhtiössä tavoitteena on oltava, että aliedustetun sukupuolen edustajia on vähintään 40 prosenttia yhtiön hallituksen jäsenistä, jos päättyneellä tilikaudella ja sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella:

- 1) yhtiön keskimääräinen henkilöstömäärä oli yli 250 henkilöä ja yhtiön raportoitu taseen loppusumma oli yli 43 miljoonaa euroa; tai
- 2) yhtiön raportoitu liikevaihto oli yli 50 miljoonaa euroa.

näyttäisi johtavan siihen, että sääntely tulee sovellettavaksi 2 - kohdan mukaisen kriteerin täytyessä, yhtiön htv-määrästä riippumatta. Luonnoksen mukaisten pykäläkohtaisten perustelujen ja direktiivin tarkoituksen huomioon ottaen, FA ehdottaa tasetta koskevan kriteerin siirtämistä 2-kohtaan tai-ehtoisesti. Tämän muutoksen myötä säännöksen soveltamisen edellytykseksi muodostuva htv-kriteeri olisi kaikkia yhtiöitä koskeva, kuten direktiivissä lienee tarkoitettu.

Mitä mieltä olette ehdotetusta kiintiötavoitteesta? (OYL 6 luvun 9 a § ja OKL 6 luvun 9 a §)

Hallituksen esitysluonnoksessa laeiksi osakeyhtiölain, osuuskuntalain ja kauppakamarilain muuttamisesta annettu sukupuolijakauma ei vastaa direktiiviä vaaditun kiintiöosuuden tai sen laskentatavan osalta.

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan osakeyhtiölain mukaan pörssiyhtiössä tavoitteena on oltava, että aliedustetun sukupuolen edustajia on vähintään 40 prosenttia yhtiön hallituksen jäsenistä, jos päättyneellä tilikaudella ja sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella: 1) yhtiön keskimääräinen henkilöstömäärä oli yli 250 henkilöä ja yhtiön raportoitu taseen loppusumma oli yli 43 miljoonaa euroa; tai 2) yhtiön raportoitu liikevaihto oli yli 50 miljoonaa euroa.

Hallituksen esitysluonnoksessa on tiukennettu direktiivin vaatimusta, ilman että tälle olisi esitetty perusteluita. Luonnoksen mukaan vaatimus olisi vähintään 40 prosenttia kaikista hallituksen jäsenistä (ml. myös toimiva johto). Luonnoksessa ei ole otettu huomioon, että direktiivin mukainen 40 % osuus ei ole ns. kiinteä prosenttiosuus, vaan se vaihtelee 25–44,4 % välillä hallituksen jäsenmäärän mukaisesti. Esim. 3-hengen hallituksessa vaatimus on 1/3 eli 33,3 % ja 4 hengen hallituksissa ¼ eli 25 %.

Kansallisessa lainsäädännössä tulisi huomioida direktiivin liitteen mukaiset pyörityssäännöt. Perusteluissa tulisi selventää, että tarkasteltaviin hallituspaikkoihin lasketaan mukaan myös henkilöstön hallintoedustajat, jos heitä on hallituksessa. FAn näkemyksen mukaan tämä on Suomessa omaksuttu tulkinta, joka ei kuitenkaan selvästi esityksestä ilmene.

Esityksessä tulisi selventää, että määrärajaa arvioidaan hallituksen valinnasta tehtävän ehdotuksen tekoajankohtana. On mahdollista, että valittavissa henkilöissä tapahtuu muutoksia ennen yhtiökokousta tai hallituskauden aikana.

FA pitää tärkeänä, että sääntelyssä huomioidaan yhtiöiden tarve suojata liikesalaisuutensa (ks myös TaVL 5/2013 vp).

Mitä mieltä olette ehdotetusta raportoinnista? (VMA 7 §:n 5 kohta)

Ehdotuksen mukainen raportointivelvoite tulee ulottaa vain kohtuudella toteutettavissa oleviin tapoihin. Tiedonantosääntelykehyksessä on jo olemassa vakiintuneita käytäntöjä ja näitä tulee voida hyödyntää jatkossakin.

Mitä mieltä olette ehdotetusta sukupuolten tasapuolista edustusta pörssiyhtiöissä edistävästä toimielimestä? (Kauppakamarilaki 2 § 3 mom. 5 kohta)

FA puoltaa Keskuskauppakamarille roolia tilanteen seurannassa, analysoinnissa edistämässä ja pk-yritysten tukemisessa.

Mitä mieltä olette direktiivin sisältyvien jäsenvaltio-optioiden käyttämisestä?

-

Mitä mieltä olette rekrytointiprosessia koskevien säännösten täytäntöönpanosta? (OYL 6 luvun 9 b § ja OKL 6 luvun 9 b §)

-

Mitä mieltä olette ehdotetuista seuraamuksista?

-

Muut näkemykset direktiivin täytäntöönpanoon liittyen?

-

Miller Teija
Finanssiala ry